Biuletyn wydawniczy
KSW
księgarni św. Wojciecha

Nr. 7 PAŹDZIERNIK 1931

NA FRONT UMYSŁOWY!

Jest rzeczą wielce znamienną, ile wysiłków zużywa rząd, organizacje społeczne, a nawet sfery finansowe dla polepszenia zdrowia ludności. Krzewi się aż do przesady sport pod wszelką postacią. Propaguje się zbyt schematycznie zresztą rozmaite artykuły odżywcze. Zaleca się mody niby higjeniczne. Hartuje się od zarania lat ciało. Pomijam wyniki tych zabiegów i starań, tylko zwrócę uwagę, jak skromnie wygląda na tem tle krzewienie kultury moralnej i umysłowej; jak mało czyni się, by ją postawić na najwyższym — w stosunku do woli ludzkiej — poziomie. Całe zainteresowanie skupia się dokoła człowieka fizycznego, wartość moralna jednostki i umysłowość jej stoją na dalszym planie, tak jakgdyby wiązadłami społecznemi i państwowemi były tęgie muskuły, nie tęgie charaktery i głowy.

A równocześnie słyszy się biadanie na kryzys czytelnictwa. Ten kryzys istnieje. Ale bynajmniej nie rozpoczął się w Polsce od maja r. b. po obcięciu pensyj urzędniczych, lecz już trwał dawniej, wywołany „nowoczesnem" spojrzeniem na człowieka, jego wartość i — cele.

Pod tym względem musi nastąpić reakcja. I wierzyć wolno, że nastąpi. Naród nie może żyć widowiskami cielesnych popisów, ani migawkami w teatrzykach świetlnych, ani zadowolić się okruchami „rozmaitości naukowych" w gazetach codziennych lub sensacyjnych tygodnikach. Jego przedstawiciele w lepszem znaczeniu tego słowa muszą zacieśnić kontakt z książką; z poważnej czerpać, jak z legatu stale cennego to, co otwiera nowe poglądy na rzecz i poszukiwaniom ducha zadośćczyni lub je zaostrza; z lekkiej zaś — brać radość, niekoniecznie komizm, lecz radość, polegającą na wzruszeniach, jakich nie dostarcza samo życie, radość subtelną, błogą i płodną w dobre uczucia.

*

Trudne, zaiste, jest stanowisko wydawcy wobec niechęci do czytania. Nie wie, co ma publiko-

wać, i zaczyna wątpić, czy co drukiem ogłaszać, bo postawa inteligencji wobec książki jest niewyraźna i coraz bardziej jakby obca.

Pewne światło na stosunek czytelników do książki wogóle i specjalnie do książki polskiej rzuci ankieta tygodnika „Tęczy" p. n. *„Jakie książki czytam i jakie mi się podobają?"*

Załączona tabelka zawiera pytania, na które warto odpowiedzieć. Odpowiedź dać może każdy, nawet młodzież od lat 16. Odpowiadać wolno pojedyńczo lub zbiorowo. Zbiorowe odpowiedzi są o tyle cenne, że powiększają liczbowo wynik ankiety. Tam, gdzie regularnie odbywają się jakieś wieczorki, zebrania towarzyskie albo poprostu w dużym domu — niechby ktoś, przepisawszy rubryki kwestjonarjusza na większym arkuszu papieru, zebrał od znajomych i domowników odpowiedzi na gorąco. Zajść może wypadek, że będą niepełne, np. niekażdy ma w swej bibljotece (por. rubrykę 4) „trzy" książki podstawowe, lecz tylko jedną; ten tedy wymieni tę jedną. Książki dla młodzieży uwzględnia się tylko w polskiem wydaniu.

Dla zachęty w uczestniczeniu w tej ankiecie redakcja „Tęczy" przeznacza nagrody: na każde dziesięć odpowiedzi przeznaczona zostaje jedna książka. Szansa wygrania więc jest znaczna. Należy jednak podawać nazwisko i imię, bo inaczej niepodobna będzie rozlosować książek. Zresztą nikt nie potrzebuje się wstydzić, że czytał... Nazwisko podaje się w dole arkusza, a przy zbio-

l. p.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
	wiek	mężczyzna czy kobieta	zawód wzgl. środowisko	trzy książki, które uważam za podstawowe i które posiadam w domu (wszystkie literatury, wszystkie czasy)	trzy najlepsze książki literatury polskiej, wszystkich okresów	trzy najlepsze powieści polskie, jakie czytałem(am) w ostatnich dwóch latach	tom poezyj, który czytałem(am) ostatnio	najlepsza książka popularno naukowa ze specjalności, która mnie interesuje (wydana po r. 1920)	trzy najlepsze książki dla dzieci i młodzieży

rowych odpowiedziach wypisuje się na kartce w stosunku kolejnym do odpowiedzi, widniejących na arkuszu.

Odpowiedzi na arkuszach uprasza się przesyłać pod adresem: „Tęcza", Poznań, Al. Marcinkowskiego 22. II p. Termin do 18 października r. b.

M. P.

Nowość sceniczna
na obchód rocznicy listopadowej.

Rocznica powstania listopadowego jest i pozostanie chwilą uroczystą. Niezmienny zwyczaj uświetniania wielkich wspomnień dziejowych corocznie powtarzającemi się obchodami jest miłą sercu Polaka tradycją, sięgającą najgłębszych umiłowań duszy polskiej.

Szczególnie młodzież szkolna okazuje zawsze wiele zapału i ochoty do ujawnienia uczuć patrjotycznych. Trzeba jej dać inicjatywę, która wychodzi najczęściej z grona wychowawców szkolnych. Istnieją utwory sceniczne, są potężne dramaty zakrojone na wielką skalę... Niewiele jest jednak rzeczy, nadających się na uświetnienie uroczystości listopadowej w szkole średniej, a jeśli są — to przeważnie rzeczy już ograne, dalekie od nowych pomysłów.

Jedną z świeższych koncepcyj tego rodzaju jest uscenizowanie Mickiewicza „Ody do młodości". Rzecz ta ukazała się w formie broszury opracowanej przez pp. L. Nożyńską i Fr. Chilewską[1]). Przeznaczona dla zespołu składającego się z kilkunastu osób, nadaje się do wykonania równie przez dziewczęta jak i chłopców. Oryginalnie pomyślana, zawarła w swoich ramach poza tekstem właściwym ilustrację muzyczną z układem nutowym, szereg rysunków i fotografij z natury, unaocznia plastyczną interpretację utworu, pełną ekspresji ruchowej.

„Oda do młodości" jest jednym z arcytworów wieszcza, który w każde jej słowo tchnął ducha tężyzny i nieogarniętej potęgi mocy ludzkich. Wskazał wiośnie życia słoneczne szlaki nadziei, wiary i błogosławioną siłę bratniej wspólnoty myśli i uczuć. Jako obraz szczytnych idei jest niejako wykładnikiem romantyzmu serc młodych, a więc i bohaterów pamiętnej chwili powstania listopadowego.

Utwór ten w odpowiedniem wykonaniu nietylko, uświetnić może pamięć bohaterów, ich młodzieńczych porywów i śmiertelnych zmagań, lecz w duszach młodych obudzi zapał i umiłowanie wielkich ideałów.

A oto fachowa ocena wartości scenicznych tego opracowania „Ody": „Wspaniały utwór Mickiewicza — pisze: *Świat szkolny* — ze względu na swój patos nadaje się do inscenizacji, która uwydatnia siłę, rytm, i znaczenie ideowe „Ody". Książka p. Nożyńskiej szczegółowo podaje, jak to należy urządzić. Wrażenie tak zainscenizowanej „Ody" jest wielkie i głębokie. Praca godna polecenia..."

(j. m.)

---

[1]) A. Mickiewicz: „Oda do młodości", deklamacja chóralna w połączeniu z rytmiką i plastyką układu Z. Nożyńskiej, oraz muzyką i śpiewem, układu Fr. Chilewskiej. Cena zł 4,—.

PREMJUM DLA ODBIORCÓW BIULETYNU!

PRAGNĄC ZAPOZNAĆ SZERSZE KOŁA CZYTELNIKÓW Z NASZEM WYDAWNICTWEM „DLA WSZYSTKICH“, PRZEZNACZAMY PEWNĄ ILOŚĆ EGZEMPLARZY DO ROZPRZEDANIA

PO NIEBYWALE NISKIEJ CENIE

złotych 4.—

z przesyłką pocztową zł 5.— za komplet,

składający się z większych i mniejszych utworów cenionych autorów polskich: Choińskiego, Gawalewicza, Glińskiego, Gomulickiego, Wierzbińskiego i innych, w ogólnej liczbie

25 książek.

Niezwykle korzystna okazja do uzupełnienia bibljotek prywatnych, szkolnych, stowarzyszeniowych itp., do zakupu kompletów książek tych, odpowiednich na efektowne podarki imieninowe, gwiazdkowe, okolicznościowe etc. Kto zamówi 5 kompletów, otrzyma je franco, t. j. za 20 złotych. Wysyłamy jednak tylko póki zapas starczy i to wyłącznie do dnia 22 listopada b. r.

W celu otrzymania tego Premjum należy przekazać 5,— złotych za pomocą dołączonego tu blankietu nadawczego na konto P. K. O. Drukarni i Księgarni św. Wojciecha, Poznań, nr. 200 032.

W Warszawie wystarczy udać się do oddziału Księgarni św. Wojciecha, Aleje Jerozolimskie 39 i okazać niniejszy numer Biuletynu, aby w cenie zł 4,— otrzymać komplet premjowy. Podobnie w **Wilnie** (ul. Dominikańska 4) i w **Lublinie** (Krakowskie Przedmieście 43), zgłaszać się należy do miejscowych oddziałów Księgarni św. Wojciecha.

W Poznaniu za okazaniem Biuletynu komplety premjowe wydaje w cenie zł 4,— Administracja „Przewodnika Katolickiego“ (Aleje Marcinkowskiego nr. 22). **W Krakowie** zaś Księgarnia Krakowska (ulica św. Krzyża 13.)

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Na 700-lecie śmierci św. Elżbiety.

Potęga śmierci kryje tajemnice wieków, przysłania kirem zapomnienia największe zasługi, wyrzeczenia i ofiary. Cześć dla świętych zniewala do obowiązku chowania w pamięci wielkich chwil ich życia. Takim momentem jest dzień 19 listopada 1931, w którym mija 700 lat od zgonu św. Elżbiety, królewny węgierskiej.

Cały świat katolicki gotuje się do uroczystego obchodu tej wielkiej rocznicy. Dzieciom zwłaszcza, warto przy tej okazji dać poznać bliżej świętą, która od kolebki niemal przy tak niezwykłych kolejach losu zawsze była istnym kwiatem w Bożym ogrodzie.

Zadanie to spełni doskonale przeznaczona dla starszej dziatwy książka Elżbiety Schmidt-Pauli p. t. „Chleb i róże"[1]).

Opinja prasy wyraża się o dziełku tem z uznaniem i pochwałą. *„Gazeta Lwowska"* pisze:

„Książka opracowana jest tak, jakby była krótką powieścią, w ważniejszych szczegółach zupełnie zgodną z historją i legendą. Dzięki temu sceny z życia świętej wrażają się silniej w umysł małego czytelnika. Ale niedość na tem. Żywot przeplatany jest w tekście obrazkami, które znakomicie oddają szczegóły historyczno-obyczajowe dawnych czasów i uwydatniają postać główną w rozmaitych zdarzeniach jej życia. Słowem umiarkowana, bardzo literacka i artystyczna dekoracja przedmiotu znamionuje nowe wydawnictwo, nadając mu wyraz wręcz oryginalny."

Książka napisana jest żywo, bez przesadnej egzaltacji. Wątek powieściowy utrzymuje akcję na wciąż jednakowej płaszczyźnie zainteresowania. Rzecz tę czyta się z ciekawością i wzruszeniem.

Losy św. Elżbietki zaciekawią i poruszą do głębi niejedno serce wśród młodocianych czytelników, a zwłaszcza czytelniczek, nietylko tych, którym Bóg dał za patronkę świętą królewnę, lecz wszystkich, których interesują dzieje wielkich dusz.

„Chleb i róże", to urocza książka, która w chwili rocznicy stała się niejako dokumentem pamięci i czci dla wielkiej apostołki miłosierdzia. (m.)

[1]) Elżbieta Schmidt-Pauli: „Chleb i róże", opowieść dla młodzieży o św. Elżbiecie. Ilustrow. M. Jaroszyńska. Cena zł 3,—.

Apostolstwo książki

czyli rzecz o kolportażu książki religijnej w kościele. Opracował Ks. L. Z. Bibljografję i wskazówki praktyczne podała Księgarnia św. Wojciecha — oddział wileński[1]).

Już na samym wstępie zaznaczamy z naciskiem, że jest to rzecz bardzo potrzebna. Chodzi w niej mianowicie o uświadomienie religijne ludu zapomocą książki, broszury i ulotki nawskroś katolickiej lub przynajmniej napisanej w duchu katolickim. Uświadomienie z wyżyn kazalnicy nie wystarcza, tak samo jak nauka szkolna, choćby dlatego już, że podaje ona tylko zasadniczą treść wiary. Lud winien być kształcony na różnych polach życia religijnego. Lud winniśmy uodporniać przeciw sekciarstwu

[1]) Str. 155. Cena zł 3,60.

i błędom nowoczesnym. Książka dobra, przez katolików i dla katolików napisana, będzie jego tarczą i światłem: tarczą w razie napaści, które słyszy, światłem w razie wątpliwości, wywołanych rozmową lub lekturą obcą. Ponieważ sekty zajmują się gorliwie kolportażem, potrzebny jest również ze strony katolickiej kolportaż, a przynajmniej powinniśmy udostępniać ludowi kupno książek religijnych. Cudzoziemcy wskazali nam potem miejsce: w Anglji przed kilkudziesięciu laty zapoczątkowano tanie wydawnictwo katolickie; książeczki, wchodzące w skład jego sprzedawane są w kruchcie kościelnej. Ten zwyczaj rozpowszechnił się także w Stanach Zjednoczonych. Przejęli go Holendrzy, Niemcy, u nas zaś rozwinął się w kilku miastach, jak Łodzi, Krakowie, Wilnie i innych.

Autor, a raczej autorowie „Apostolstwa Książki" ujęli rzecz praktycznie. Nietylko uzasadnili potrzebę kolportażu dzieł katolickich w kościele, nietylko odparli zarzuty przeciw ich sprzedaży w domu Bożym, ale opracowali szczegółowo, jak ma być kolportaż urządzony, aż do rozmiarów szafki czyli półki na książki. Nie pominęli też ważnej sprawy księgowania, czyli zapisywania sprowadzonych, sprzedanych i obliczenia pozostałych egzemplarzy wraz z ceną.

Wartość „Apostolstwa Książki" podnosi bardzo, znakomicie zestawiony spis rzeczy, które powinny się znaleźć w szafce kościelnej. Katalog ułożono według tytułów, osobno podany został spis autorów. Są tam wymienione wydawnictwa niewyczerpane wraz z ceną. Liczba ich niemała! 1548 pozycyj! A ponadto 241 ulotek.

W dobie Akcji Katolickiej dobra książka katolicka dla ludu spełni szczególne zadanie: uczyni lud nasz sprzymierzeńcem Akcji z umysłu, z woli oświeconej; podnosząc zaś go umysłowo ułatwi pracę nad ludem duszpasterzom.

Jak ludzie tak i książki ponoszą odpowiedzialność. Książka może być przestępna lub tchnąć życiem.

Obecność niektórych ludzi daje natchnienie do czynu, działają oni na innych jak świeży powiew wiatru wiosennego na kwiaty. Podobnie obcowanie z niektóremi książkami wywiera głęboki wpływ na duszę.

Przypomnijmy sobie, czy nasze zamiary w pewnych momentach życiowych nie powstały pod wpływem książki. Być może jakaś powieść rozpaliła naszą wyobraźnię albo zasiała w nas zarodki słabości, które obezwładniły nasz pochód życiowy. Albowiem obok książek zdrowych, mocnych, czystych i pożytecznych leżą książki, których działanie przemyślne znieprawia.

KRONIKA.

☐ **Wydawnictwa nasze zatwierdzone przez Ministerstwo W. R. i O. P. do bibljotek szkolnych:**

F. Nowowiejski ZJEDNOCZONA POLSKA. Śpiewnik na chór mieszany. — F. Nowowiejski NOWY ŚPIEWNIK POLSKI na chór mieszany (60 pieśni). — B. Duchowicz DLACZEGO I W JAKI SPOSÓB SZKOŁA POWINNA WALCZYĆ Z ALKOHOLIZMEM MŁODZIEŻY I SPOŁECZEŃSTWA? — T. Jeske-Choiński TIARA I KORONA. Powieść z XI w. — W. Perzyński PANNA ZE SNU. Nowela. — K. Guyon NAD BRZEGAMI GANGESU. Opowiadanie. — G. K. Chesterton NIEDOWIARSTWO KSIĘDZA BROWNA. Nowele. — W. Morcinek BYLI DWAJ BRACIA. Powieść.

☐ **Książki, które świeżo wyszły z druku:** Jerzego Ostrowskiego *Cathangara* Powieść. (Cena zł. 4.—). — Ks. Dr. Ferdynanda Machaya *Rozwiązanie sprawy społecznej w ramach Akcji Katolickiej*. (Cena zł 5.—). — Prof. Karola Adama *Istota katolicyzmu*. Tłum. ks. Jan Korzonkiewicz. (Cena zł 8.—). — *Przeglądy i pokazy harcerskie*. Musztra harcerska. W/g Andrzeja Małkowskiego i innych podał Stanisław Sedlaczek. (Bibl. Harc. nr. 5. cena zł 3.—). — A. M. Rusieckiego i A. Zarzeckiego *Matematyka*. Podręcznik dla uczniów szkoły powszechnej na oddział IV. (Cena zł 2.—). — *Henio*. Dzieje duszy polskiego chłopca (1916 — 1928). Wydanie II. (Kwiateczki Boże. Cena zł 1.80). — Bogdana Dyakowskiego *Badacz dalekiej Północy* (Benedykt Dybowski). (Dla Wszystkich nr. 233. Cena zł 2.60.). — Dr. Romualda Gumińskiego *Pogoda*. (Dla Wszystkich nr. 229. Cena zł 2.80.). — *Nowenna ku czci św. Antoniego Padewskiego*. Wydanie ósme. (Cena zł —,50). — *Nabożeństwo na czas Nieustającej Adoracji*. Wydanie ósme. (Cena zł 1.80). — *Mszał Rzymski* w skróceniu. Wydanie trzecie uzupełnione. (Cena w brosz. zł 6.— w opr. płóc. zł 8.—). — *Nabożeństwo majowe i różańcowe*. Wydanie szóste. (Cena zł —,40). O. K. Sudbracka T. J. *Kuźnia Akcji Katolickiej*. (Cena zł 2.50). — Kazimierza Wybranowskiego *Dziedzictwo*. Powieść. (Cena zł 10,—).

☐ **Książki, które poszły do druku:** E. Salgari'ego *Dramat na Oceanie Spokojnym*. Powieść dla młodzieży. — H. Ghéona *Szafarz łask Bożych* (życiorys ks. Jana Vianney'a). — A. Rambauda *Pierścień Cezara*. Powieść dla młodzieży. — W. Miłaszewskiej *Na cztery wiatry*. Powieść. — E. Dominiowej *Swaty*. Wydanie drugie. (Teatr Ludowy nr. 30). — B. Wrzosa *Strażacy*. Wydanie drugie. (Teatr Ludowy nr. 44). — S. Jeleńskiego *Hallelu Jah!* Opowiadanie ewangeliczne. — H. Brey *Józef ben Dawid*. Opowieść. — M. Reuttówny *Królewna*. Powieść dla panienek. Wydanie trzecie. — J. Starzeńczyka *Zwycięskie lilje*. Powieść dla młodzieży. — E. Marshalla *Wyspa fok* Powieść. — W. Szalay Groele *Sokół Królewski*. Powieść dla młodzieży. — W. Miłaszewskiej *Czarna Hańcza*. Powieść. — E. Schmidt-Pauli *Śladem bohaterów*. Opowiadanie. — Dr. L. Jeleńskiej *O Janku, który umiał chcieć*. Opowiadanie. — Fr. Jammesa *Bóg w serduszkach dzieci*. Opowiadania.

Wydawca: Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu. Redaktor odpowiedzialny: Szczepan Jeleński. Opłata kwartalna jeden złoty. Tłoczono w Drukarni św. Wojciecha w Poznaniu na papierze z własnej fabryki papieru „Malta“.